

VIRKELYST, SELVFORSYNING OG SOCIALE PILOTER

Grangården på Bjergskovvej i Kr. Såby har de sidste årtier huset køkkenfirmaet 'Dansk Køkkenhåndværk'. Men hvis det går efter planen, skal bygningerne fra 2020 omdannes til Lejres første højskole. To lokale kvinder med store visioner står bag det ambitiøse projekt, der har et samlet budget på 36 mio. kr.

Det er visionen om en bæredygtig højskole målrettet unge mellem 18-25 år med fokus på selvforsyning, sociale kompetencer, håndværk og friluftsliv, der er udgangspunktet for initiativtagerne Heidi Hansen og Lotte Eghøj.

Jeg bliver budt inden for i det lille kontor, som Heidi og Lotte har lejet på førstesalen over køkkenfirmaets showroom.

-Vi kalder det sekretariatet, griner Heidi. -Det er først når man får projektet ud af eget køkken, at det begynder at føles rigtigt og konkret, mener hun.

Højskoleprojektet skal realiseres i to faser. I første fase skal der fondes penge, og ejendommen skal overtages og ombygges og indrettes med bl.a. industrikøkken, værksteder, kostafdeling og et stort jordvarmeanlæg. Det skulle give plads til, at ca. 29 elever kan starte forløb fra januar 2023. Herefter starter fase to, som bl.a. består af nybygning af to elevfløje og en teatersal.

-Alle højskoler har jo en sal. Og visionen er, at det ikke bare skal være en sal til højskolen, men, når vi nu alligevel skal bygge, også skal være en sal, der kommer det lokale kulturliv til gode, fortæller Heidi.

-Det var vigtigt for os fra starten at få udarbejdet nogle tegninger, der viser højskolen, som den kunne komme til at se ud, fortæller Lotte.

-Vi kalder det en 'borgmestertegning'. De fleste mennesker opfatter bedst visuelt og kan meget bedre sætte sig ind i projektet, når de ser en tegning. Og Heidi supplerer: -Til de fællesmøder, vi har afholdt for borgere og interesserede, har vi set, hvordan folk med det samme har opfattet projektet, når vi har vist tegningerne. Det bliver også mere virkeligt for os selv.

Lokalt initiativ

Begge kvinder er lokale og har mødt hinanden igennem en kreds af kvinder, der læser bøger.

at det skulle ligge trafikalt godt, og man skal kunne komme dertil med offentlige transportmidler. Og så synes vi, at der er et stærkt åndeligt fællesskab her i Kr. Såby, fortæller hun og refererer bl.a. til Poul Joachim Stender og hans arbejde med at skabe vedkommende events og folkelig stemning omkring byens kirke. På negativsiden var der her et stort projekt i at få bygningerne i en stand, så de kan huse en højskole med op til 79 elever.

Nye 'gamle' dannelsesidéaler

Lejre Højskole er baseret på et kristent kulturgrundlag, og værditænkning og indhold er inspireret af Grundtvig, Kirkegaard og Steiner. Og det er blevet til følgende værdier: Virkelyst, praktiske færdigheder, naturforståelse, social dannelse, fordybelse og jeg-dannelse. -En højskole har nogle lange forløb for unge og så nogle korte for voksne og ældre om sommeren og omkring jul, og det kommer også til at gælde for Lejre Højskole, fortæller Heidi.

-Der er 70 andre højskoler, så i forbindelse med udviklingen af værdigrundlaget nåede vi til en erkendelse af, at vi skulle prøve at gå nogle andre veje. -Mange unge mangler håb for fremtiden og er angste for at fejle. Samtidigt bruger de meget tid foran en skærm og har en større afstand til naturen end f.eks. vores generation. Så de har svært ved at finde håb og finde deres eget 'jeg'. Vi mener, at der er behov for nogle nye 'gamle' dannelsesidéaler. Nemlig at få et forhold til naturen, ikke som sport, men bare lære at færdes og blive fortrolig med elementerne, dyr og planter. Og også en gøren i form af håndværkstradition

Heidi har boet i området i 18 år, nærmere bestemt på et husmandssted med et par heste i Vester Såby. Hun er uddannet på Handelshøjskolen og har bl.a. arbejdet i staten og som konsulent for mange typer virksomheder.

Lotte har et landbrug i Skov Hastrup på 45 ha., som hun købte for 30 år siden og har indtil for 10 år siden arbejdet i banksektoren - senest som regionschef i Nykredit Erhverv i Roskilde. Og så har hun været selvstændig rådgiver inden for økonomi og investering. Da hun kom tilbage efter 5 år med bopæl i England med sin mand, besluttede de at omdanne landbruget til bofælleskab.

-Vi bor nu 6 familier og har et forsamlingshus for enden af grusvejen med aktiviteter som yoga og pilates. Jeg følte, at jeg var kommet til et sted i mit liv, hvor jeg ville bidrage til lokalsamfundet.

Højskole i Lejre

Idéen om en højskole fødtes på Tadre Mølle, hvor de to kvinder havde en samtale om, hvad de ville med resten af deres arbejdsliv. Det var Heidis idé, og selvom Lotte var lidt skeptisk i starten, blev hun efter eget udsagn mere og mere tændt på at turde at tænke stort.

-Vi var ret hurtigt enige om, at højskolen skulle ligge i Lejre Kommune, fortæller Heidi.

-Hele idégrundlaget taler ind i Lejres vision og fortælling, og så vil vi gerne give noget tilbage til det sted, hvor vores liv udfolder sig. Vores kommune mangler også et sted, hvor vi kan samtale. Vi bliver tættere og tættere befolket her i Lejre, og der kommer mange tilflyttere fra f.eks. København, men det er svært at skabe integration mellem de nytilkomne og de slægter, der har boet her i mange generationer. Hvor lærer man hinanden at kende på tværs af kommunen? Vi har jo ikke én stor by i kommunen med én fælles fortælling. Vi mener, at der er behov for, at voksne kan mødes til samvær om kultur og aktiviteter. Der findes allerede enkelte steder, der har noget af det; Felix i Lejre, Hvalsø Bio osv. Her i corona-tiden er vi måske blevet endnu mere bevidste om det nære og vigtigheden af at kende sine naboer.

Lotte fortæller om den dag, de fik øje på, at Grangården kom til salg. -Vi faldt først og fremmest for de fantastiske omgivelser med skov, eng og vandhuller, og så levede det op til vores fastsatte krav om,

i bred forstand: Ville arbejde med træ, strikke og hækle, dyrke jorden og komme ud at sejle. Vi oplever selv, at noget af det, der stiver os af, er evnen til at kunne handle sig ud af en situation. Sy en lap på bukserne hvis der er hul i, dyrke gulerødder eller have nogle høns og vide, hvad man skal gøre ved dem. Det er noget vi har med os i vores opdragelse. Den dannelse, der var gængs, da vi voksede op, er nu delvist forsvundet. Det at kunne handle giver noget robusthed i forhold til det pres, der er i at være menneske i vores del af verden. Der er så meget, man føler sig magtesløs omkring; indlandsisen der smelter og flygtningesituationen. Men der ligger noget i at bage en kage og dele den med sin nabo. Højskolen handler om at hjælpe mennesker med at finde en retning i deres liv. Vi kan give dem nogle input til at se sig selv i noget andet end at få 12-taller eller at være tynd og have de rigtige bryster. Vores generation har en evne eller nogle værktøjer til at komme os oven på et nederlag, men det er der mange i millenium-generationen, der har svært ved.

Rudolf Steiner-impulsen

-Den lette tilgang til underholdning og informationer fra computer eller Iphone er også med til at skabe rodløshed, siger Heidi.

-Der er hele tiden tilbud om noget nyt. Der foregår noget konstant i hele verden, du kan deltage i. Du behøver ikke at handle, du kan bare sidde passivt og blive fyldt op af information. Man kan have en køkkenhave på sin Ipad, hvor det er at have en mark med gulerødder og høste og så, er noget man gør med et enkelt swipe. De unge mister følingen med, hvor langsom og kompliceret en proces det er at få en gulerod til at spire. Det er mødet med virkeligheden, vi lærer noget af.

Lotte tilføjer: -Med den enorme informationsstrøm vi bombarderes med, er risikoen for at fælle historier og viden meget stor. Og det kan være svært at navigere i og forholde sig kritisk til, både for unge og voksne.

Meget af tænkningen omkring projektet er inspireret af Rudolf Steiner impulsen.

- Det er en dannelsestænkning, jeg gerne vil praktisere, fortæller Heidi. Særligt hans voksenpædagogik, der handler om, hvordan voksne indlærer bl.a. ved at tilføre undervisningen et kunstnerisk aspekt, så vi ikke bare underviser ved skærmen eller tavle. Vi går f.eks. ud og tegner og iagttager guleroden, finder ud af hvilke dyr der lever omkring den, hvad er det for noget jord den gror i, og hvordan kan den tilberedes. Vi skal forstå fænomenet gulerod på en kunstnerisk måde fremfor en klassisk naturvidenskabelig måde. Og så handler det om relationer – nære venskaber, kæresteforhold og kollegiale rammer. Denne tankegang skal være en generel del af DNA'et på skolen, mener hun.

Social Pilot

Heidi fortæller begejstret om skolen linjer og hovedforløb:

-Vores kursister skal være bevidste om den æstetik og stemning, man skaber omkring sig selv; hvordan skaber man et hjem og en ramme omkring de fællesskaber, man træder ind i? Vi har en linje der hedder Social Pilot, der handler om at tænke og forstå fællesskaber og tænke æstetikken ind i den måde, vi er sammen på. Fidusen er, at det er noget alle kan være med til. Mange føler sig ekskluderet, så de skal lære at lave fællesskaber, hvor man kan ånde og føle sig tryk. Det kan være ved indretning, lave blomsterarrangementer, dække et bord osv.

Biodynamisk Selvforsyning

Så skal der være en linje, der handler om selvforsyning og om at dyrke jorden. Det skal være biodynamisk, som jo også er en del af Steiners tænkning. En højskole skal handle om almen oplysning, så eleverne skal også se på økologiske og konventionelle landbrug for at få indblik i forskellige måder at gøre det på.

- Der er ca. 10 ha. til grøntsags- og husdyrproduktion på Grangården, der skal gøre skolen selvforsynende med grøntsager, kød og frugt. Men de vil også åbne op for, at f.eks. Kr. Såby skole kan have skolehave herude. Det er også en måde, vi kan give noget til lokalsamfundet, siger Lotte.

Kystliv på Isefjorden

-Der, hvor vi synes, at vi er mest nytænkende, er på vores såkaldte 'Kystlivslinje', fortæller Heidi.

-Her samarbejder vi med Kystliv Holbæk i Holbæk havn. Tanken er, at vi lejer nogle lokaler og faciliteter til vores undervisning. Der findes højskoler, der har med sejlads at gøre, men det er som regel sejlsport. Dette her er mere kulturelt. Vi skal sejle i historiske træskibe, der har været brugt til at fiske fra på Isefjorden, være med til at bygge træbåde og vedligeholde dem, lave sejl og reb og opleve livet og håndværket omkring det maritime.

Det er også en del af fjordlandets selvforsyning. I dette område har man skaffet føden fra havet. Det er et bæredygtighedsbegreb, der knytter sig til vandet. Hvordan omgås vi naturen og forstår os selv som en del af naturen, og er bevidste om hvad vi efterlader til andre.

Kristne værdier

Skolen baserer sig på et kristen værdigrundlag. Der er ikke krav til, at man skal bekende sig til Rudolf Steiner eller Kierkegaard, men der skal være et fælleskab her omkring den kristne kultur. Det skal ikke være ekskluderende overfor andre kulturer, det er den platform vi har stillet os på. Vi fejrer de kristne højtider og synger.

Og der er meget i den kristne etik, som vi skal stå for; hvordan vi behandler vores dyr, barmhjertighed, viser mildhed og overbærenhed, supplerer Heidi. I højskoleuniverset er man generelt ikke så bange for at tale om 'ånd', som mange andre steder i samfundet. Og det er meget forskelligt hvordan folk opfatter det. På Lejre højskole skal man også kunne have en samtale med en voksen,

DEN PERFEKTE ADVENTS- OG MANDELGAVE

Konkurrence:

Vind en stor æske fyldte chokolader fra Friis Holm

Svar på følgende spørgsmål og send svarene til: okologi@lejre.dk, senest mandag den 2. november. Send blot svarene som A, B el. C.

Blandt de rigtige svar trækker vi lod om 2 store æsker fyldte chokolader fra Friis Holm. Vinderne vil få besked pr. mail.

Wierdloose Overdrive er en engelsk oversættelse af:

- A: Værløse Bådelaug
- B: Vigerslev Overnatning
- C: Særløse Overdrev

Vinterbaderne i Gershøj glæder sig til opstilling af deres nye:

- A: Mobile bådebro
- B: Mobile sauna
- C: Mobile skilt

'Single Bean' påskriften på nogle Friis Holm-varianter betyder:

- A: At der er brugt to forskellige cacaobønnesorter til fremstillingen.
- B: At der er brugt én enkelt cacaobønnesort til fremstillingen.
- C: At den er målrettet singler udenfor fast parforhold.

Svarene kan du finde i magasinet.

hvis man har oplevet et dødsfald, f.eks. om der kunne være noget højere, man kunne henvende sig til. Ikke noget, der bliver påtvunget en, men som en mulighed. Man behøver ikke at være troende kristen for at være her.

-Man har én linje som hovedforløb, og så er der tilvalgsfag ved siden af. Og så er der også noget, man skal alle sammen. Her skal alle synge i kor. Det er en god måde at være sammen på, og der ligger meget kropslig og stemmemæssig dannelse i at kunne synge, slutter Heidi.

Overnatning Borrevejle Camping

Besøg Borrevejle Camping, kun 12 km. fra Roskilde, og tag en overnatning i en hytte, egen campingvogn eller telt.

Hytte inkl. 6 personer kr. 550,- pr. overnatning
Hytte med bad og toilet fra kr. 725- pr. overnatning

Borrevejle
Hyt'otel og camping

Hornsherredvej 3 | 4060 Kirke Såby | Tlf. 4640 0140
info@borrevejlecenteret.dk | borrevejlecenteret.dk